

BROJFVI

i

α'	1	κ'	20	τ'	300
β'	2	λ'	30	ν'	400
γ'	3	μ'	40	φ'	500
δ'	4	ν'	50	χ'	600
ε'	5	ξ'	60	ψ'	700
ζ'	6	\circ'	70	ω'	800
ζ'	7	π'	80	\ni'	900
η'	8	ϱ'	90	, α	1000
θ'	9	ρ'	100	, β	2000
ι'	10	σ'	200	...	

i

α'	εῖς, μίᾳ, ἐν	ια'	ἐνδεκά	—	—
β'	δύο	ιβ'	δώδεκα	κ'	εἴκοσι(v)
γ'	τρεῖς, τριά	ιγ'	τρεῖς καὶ δέκα	λ'	τριάκοντά
δ'	τέτταρες, τέτταρά	ιδ'	τέτταρες καὶ δέκα	μ'	τετταράκοντά
ε'	πέντε	ιε'	πεντεκαίδεκα	ν'	πεντήκοντά
ζ'	έξι	ιζ'	έκκαιδεκά	ξ'	έξηκοντά
η'	έπτα	ιζ'	έπτακαίδεκα	ο'	έβδομήκοντά
η'	όκτω	ιη'	όκτωκαίδεκα	π'	όγδοηκοντά
θ'	έννεα	ιθ'	έννεακαίδεκα	ϙ'	ένενηκοντά
ι'	δέκα		—	ϙ'	έκατόν
				,α	χιλιοῦ

i

εἰς	μιᾶ	ἐν	—	—	—	—	—
ἐνός	μιᾶς	ἐνός	—	—	—	—	—
ἐνὶ	μιᾷ	ἐνὶ	—	—	—	—	—
ἐνα	μιᾶν	ἐν	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	δύο	—	—	—	—
—	—	—	δυοῖν	—	—	—	—
—	—	—	—	τρεῖς	τριά	τέτταρες	τέτταρα
—	—	—	—	τριών		τεττάρων	
—	—	—	—	τρισὶ(ν)		τέτταροι(ν)	
—	—	—	—	τρεῖς	τριά	τέτταρας	τέτταρा
—	—	—	—	—	—	—	—

promjena glavnih brojeva

vβ'

α'· Εἰς ἀνήρ οὐδεὶς ἀνήρ. β'· Εἰς πλείστην ἀτυχίāν
ὅραδίως ἔξι ἐνὸς ἀμαρήματος ἐμπίπτομεν. γ'· Τοῦ
Κροίσου τὰ χρήματά τοσαῦτά ἦν, ὅσα οὐδενὸς τῶν
πότε ἀνθρώπων. δ'· Πρωταγόρας λέγει μηδὲν εἶναι
μήτε τέχνην ἄνευ μελέτης, μήτε μελέτην ἄνευ
τέχνης. ε'· Τίς ὥρā ἐστίν; Εἰσὶ τρεῖς ὥραι. Ἐστὶ μία
ὥρā καὶ ἡμίσειά. ζ'· Ἔφεσος ἀπέχει Σάρδεων τριῶν
ἡμερῶν ὁδόν. ι'· Τέτταρες εἰσὶν αἱ τῶν ἐτῶν ὥραι·
τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον, ὁ χειμών. Γιγγιγγ

i. *Vir unus, vir nullus.* ii. *Facile uno ex errore in plurimam calamitatem incidimus.* iii. *Croesi opes tantae erant quantae hominum neminis umquam* (sc. erant). iv. *Protagoras dicit nullam esse sine exercitatiōne artem neque ullam sine arte exercitatiōnem.* v. *Quota hora est?* – *Tertia hora est.* – *Prima & dimidia hora est.* vi. *Ephesus trium diērum iter a Sardibus abest.* vii. *Quattuor sunt anni tempora: ver, aestas, autumnus, hiems.*

translatio

1. Jedan čovjek, nijedan čovjek. 2. Lako iz jedne pogreške upadamo u premnogu nevolju (premnoge nevolje). 3. Bogatstvo Kreza (Krezovo bogatstvo) bilo je toliko koliko niko (drugi) od ljudi nije (sc. imao) (nijedan drugi čovjek nije imao). 4. Protagora kazuje da ni umijeće bez vježbe nije ništa niti vježba bez umijeća (da nema umijeća bez vrježbe niti vježbe bez umijeća). 5. Koliko je sati? – Tri su sata. – Jedan i po sat je. 6. Efes je udaljen od Sardisa tri dana puta (hoda). 7. Četiri su doba godina (godишња doba): proljeće, ljeto, jesen, zima. ムムムムムムムムム

VY'

α'· Ἡ δραχμὴ ἡνὸς ἔξι ὄβολῶν, ἡ δὲ μνᾶ ἑκατὸν δραχμῶν,
τὸ δὲ τάλαντον ἔξηκοντα μνῶν. β'· Ὁ τῶν Ἀθηναίων
ἐνιαυτὸς ἡνὸς δώδεκὰ μηνῶν ἡ τριακοσίων πεντήκοντα
τεττάρων ἡμερῶν· ἡνὸς οὖν ὁ μὴν εἴκοσιν ἐννέα ἡ
τριάκοντα ἡμερῶν. γ'· Ἡ Εύβοιά μῆκος ἔχει σταδίων
χιλίων καὶ διακοσίων. δ'· Αἱ πυραμίδες ἀπέχουσι τῆς
Μέμφιδος στάδια ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, τοῦ δὲ Νείλου
πέντε καὶ τετταράκοντα. ε'· Ὁλυμπιὰς ἡνὸς χρόνος
τεττάρων ἑτῶν ἡ πεντήκοντα μηνῶν Ἑλληνικῶν. ζ'·
Δύο ἥσαν οἱ Διόσκουροι, τρεῖς δὲ αἱ Χάριτες, τρεῖς καὶ αἱ
Μοῖραι, ἐννέα δὲ αἱ Μοῦσαι, δώδεκὰ δὲ οἱ μεγάλοι θεοί.

- i. Drachma erat (constābat) sex obōlis, mina centum drachmis, talentum autem sexaginta minis. ii. Atheniensium annus erat (sc. tempus, spatum) duodēcim mensium aut trecentōrum quinquaginta quattuor diērum; igitur mensis erat (sc. tempus, spatum) undetriginta vel triginta diērum.
- iii. Euboea longitudinem habet milium stadiorum (in longitudinem stadia mille patet). iv. Pyramīdes a Memphiē stadia centum & viginti absunt, a Nilo autem (sc. stadia) quinque & quadraginta. v. Olympias tempus quattuor annōrum vel quinquaginta mensium Graecōrum erat. vi. Duo erant Dioscūri, tres Gratiae; tres quoque Parcae, novem Musae, duodēcim vero dei (dii, di) magni.

translatio

1. Drahma je bila (stajala) šest obola, mina sto drahmi, a talenat šezdeset mina. 2. Godina Atinjana (atinjanska godina) bila je (*sc. vrijeme*) od dvanaest mjeseci ili trista pedest i četiri dana; mjesec je stoga bio (*sc. vrijeme*) dvadeset devet ili trideset dana. 3. Eubeja ima dužinu hiljadu stadija (proteže se hiljadu stadija u dužinu). 4. Piramide su udaljene od Memfisa sto dvadeset stadija, a od Nila četrdeset pet (*sc. stadija*). 5. Olimpijada je bila vrijeme od četiri godine ili pedeset grčkih mjeseci. 6. Dioskura bilo je dva, Harita tri, Suđaja takođe tri, Muza devet, a velikih bogova dvanaest.

i

α'	πρώτος	ια'	ένδεκατος	—	—
β'	δεύτερος	ιβ'	δωδέκατος	κ'	είκοστός
γ'	τρίτος	ιγ'	τρίτος καὶ δέκατος	λ'	τριακοστός
δ'	τέταρτος	ιδ'	τέταρτος καὶ δέκατος	μ'	τετταρακοστός
ε'	πέμπτος	ιε'	πέμπτος καὶ δέκατος	ν'	πεντηκοστός
ζ'	έκτος	ιζ'	έκτος καὶ δέκατος	ξ'	έξηκοστός
η'	έβδομος	ιζ'	έβδομος καὶ δέκατος	ο'	έβδομηκοστός
η'	όγδοος	ιη'	όγδοος καὶ δέκατος	π'	όγδοηκοστός
θ'	έν(v)ατος	ιθ'	έν(v)ατος καὶ δέκατος	ϙ'	ένενηκοστός
ι'	δέκατος	—	—	ϙ'	έκατοστός
					,α
					χιλιοστός

α'· Πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἀρωμαίων ἦν Ἀρωμύλος,
δεύτερος Πομπίλιος Νουμᾶς, τρίτος Τύλλος
Ἀστίλιος, τέταρτος Ἀγκος Μάρκιος, πέμπτος
Ταρκύνιος Πρῖσκος, ἕκτος Σέρβιος Τύλλιος, ἕβδομος
καὶ ἔσχατος Ταρκύνιος Ὑπερήφανος. β'· Δεκάτῳ
ἔτει τοῦ πολέμου οἱ Ἕλληνες λαμβάνουσι καὶ
ἀνακαίουσι τὴν Τροίāν. γ'· Γίγνεται Πλάτων ὄγδοη
καὶ ὄγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδ̄. δ'· Ἡ Σόλωνος ἀκμὴ
ἦν ἀμφὶ τὴν τετταρακοστὴν ἔκτην Ὀλυμπιάδ̄. Πτῆ

i. *Primus rex Romanōrum erat Romūlus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, sept̄imus & ult̄imus Tarquinius Superbus.* ii. *Dec̄imo belli anno Graeci Trojam capiunt & incedunt.* iii. *Plato nasc̄itur octāva & octoges̄ima Olympiāde.* iv. *Solonis flos aetatis erat circa quadrages̄imam sextam Olympiādem. (Solo(n) floruit circa quadrages̄imam sextam Olympiādem.)* ☰☐☐☐☐☐☐☐☐

1. Prvi kralj Rimljana (rimski kralj) bio je Romul, drugi Numa Pompilije, treći Tulo Hostilije, četvrti Anko Marcije, peti Tarkvinije Prisko, šesti Servije Tulije, sedmi i posljednji Tarkvinije Oholi. 2. Desete godine Grci osvajaju Troju i pale (*sc. je*). 3. Platon se rađa (rođao) (*sc. za vrijeme*) osamdeset osme olimpijade. 4. Cvijet Solonovog doba bio je oko četrdest šeste olimpijade. (Solon je cvjetao oko četrdeset šeste olimpijade.)

i

α'	άπαξ	ια'	ένδεκακίς		
β'	δις	ιβ'	δωδεκακίς	κ'	είκοσακίς
γ'	τρίς	ιγ'	τρισκαιδεκακίς	λ'	τριακοντάκις
δ'	τετράκις	ιδ'	τετταρεσκαιδεκακίς	μ'	τετταρακοντάκις
ε'	πεντάκις	ιε'	πεντεκαιδεκακίς	ν'	πεντηκοντάκις
ζ'	έξακις	ιζ'	έκκαιδεκακίς	ξ'	έξηκοντάκις
η'	έπτακις	ιζ'	έπτακαιδεκακίς	ο'	έβδομηκοντάκις
θ'	ένάκις	ιη'	όκτωκαιδεκακίς	π'	όγδοηκοντάκις
ι'	δεκάκις	ιθ'	έννεακαιδεκακίς	ϙ'	ένενηκοντάκις
				ϙ'	έκατοντάκις
				,α	χιλιάκις

i. *Mendax homo non semel sed saepe mentitur.* ii.
Bonum bis terque, mălum ne semel quidem! iii. *Bis*
quaterna sunt octo; quota sunt ter quina, quota autem
quinquies septēna? iv. *Columbae anno decies pariunt,*
quaedam vero et undecies. v. *In sept̄mo dec̄mo vitae*
anno juvēnes Romāni togam praetextam abjiciunt.
(Juvēnes Romāni sept̄mum dec̄mum annum agentes
togam praetextam abjiciunt.) ¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

1. Lažljiv čovjek (lažoiv) ne laže jednom nego često.
 2. Dobro dva i tri puta, zlo ni jednom! 3. Dva puta četiri je osam; koliko je tri puta pet, koliko pak pet puta sedam? 4. Golubovi tokom godine rađaju i deset puta, neki i jedanaes puta. 5. U sedamnaestoj godini života rimske mladići odbacuju grimiznu togu. ████

prevod

XII

i. Discipūlus legit: V, X, L, C, D, M, XXVIII, LXIX, MCM. ii. Lucrum unīus saepe est dānum alterīus. iii. Quota hora est? Octāva. iv. In singūlis legionībus denae cohortes erant. v. Annus trecentos sexaginta quinque aut trecentos sexaginta sex dies habet. vi. Saecūlum est spatium centum annōrum. vii. In exercītu Alexandri Magni duodēcim milia Macedōnum erant. ΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠ

α' Ὁ μαθητὴς ἀναγιγνώσκει· έ, ί, ν́, ρ́, φ́, ,α, κή,
ξθ́, ,αἌ. β' Τό κέρδος τοῦ ἐνὸς πολλάκις ἔστὶ βλάβη
τοῦ ἄλλου. γ' Τίς ὥρā ἔστιν; Εἰσὶν ὀκτὼ ὥραι. δ' Ἐν
τῇ ἑκάστῃ φάλαγγὶ ἡσᾰν δέκα λόχοι. έ Ὁ ἐνιαυτὸς
ἔχει τριακοσίας ἑξήκοντά πέντε ἧ τριακοσίας
ἑξήκοντά ἔξ ἡμέρας. ζ' Ὁ αἰών ἔστι (sc. χρόνος)
έκατόν ἐνιαυτῶν. ζ' Ἐν τῇ στρατιᾷ τοῦ Ἀλεξάνδρου
τοῦ Μεγάλου μύριοι καὶ δισχίλιοι Μακεδόνες ἡσᾰν.

XIII

- i. *Apud Romānos primo mensis dieī nomen erat Kalendae.*
 - ii. *Cohors dec̄ima pars legiōnis Romānae erat. iii. Quota sunt bis quina? Decem. iv. Ter terna sunt novem, quater quaterna sunt sedēcim.* ████

α' Παρὰ τοῖς Ἀριστοτελοῦσι τὸ ὄνομα τῆς πρώτης
ἡμέρας τοῦ μηνός ἦν Καλάνδα. β' Ὁ λόχος ἦν
δέκατον μέρος τῆς Ἀριστοτελοῦσι φάλαγγος. γ' Πόσα
ἐστὶ τὰ δὶς πέντε; Δέκα. δέ Τὰ τρὶς τρία ἐστὶν ἐννέα,
τὰ δὲ τέτρακις τέτταρα ἑκκαίδεκα. ΠΛΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠ

16

1. Više volim jednog vjernog prijatelja nego hiljadu laskavaca. 2. Mudrac Epikur kaže: Ni iz čega ništa (*sc. ne postaje*). 3. Kerber, čuvar u Hadu, ima jedno tijelo, a tri glave. 4. Koliko je deset puta deset? Deset puta deset je sto. 5. Dan je trideseti dio mjeseca, a mjesec dvanaesti dio godine. 6. Koliko je sati? (Koji je sat?) – Dvanaest. 7. Plateja je od Tebe udaljena sedamdeset stadija. 8. Darije, četvrti persijski kralj, kraljevaše trideset i šest godina.

μετάφρασις

νς'

ΠΑΙΣ ΨΕΥΣΤΗΣ. Παῖς τīς ἐν τῷ λειμῶνī ποίμνην νέμει.
Παιζειν μὲν ἔθέλει, ἀλλ' οὐκ ἔχει ἑταίρους. Πῶς οὖν
διατρίβει τὸν χρόνον; Κραυγάζει ἴσχυρῶς· Λύκος,
λύκος. Προστρέχουσὶ μὲν οἱ γεωργοὶ, λύκον δὲ οὐχ
εύρισκουσίν. Δὶς καὶ τρὶς τῷ παιδὶ ἔθος ἦν παράγειν
τοὺς γεωργούς. Τὸ δὲ τελευταῖον ἀληθῶς ἥκει λύκος.
Πάλιν ὁ παῖς ἴσχυρῶς κραυγάζει· Λύκος, λύκος, οἱ δὲ
γεωργοὶ οὐ πιστεύουσίν. Νομίζουσὶ γάρ, ὅτι ὁ παῖς
πάλιν παράγει αὐτούς. Καὶ ὁ λύκος πολλὰ πρόβατά
εύκόλως διαφθείρει. Πηπηπηπηπηπηπηπηπη

PUER MENDAX. Puer quidam gregem in prato pascit. Ludere vult, sed amīcos non habet (amīcis caret). Quomodo ergo tempus contērit? Vehementer clamat: Lupus, lupus! Rustīci autem accurunt, sed lupum non inveniunt. (Rustīci autem accurentes lupum non inveniunt.) Bis terque mos erat puero (solebat puer) rustīcos fallēre. Postremo autem re vera adest lupus. Denuoque vehementer clamat puer: Lupus, lupus! Rustīci autem (sc. puero) non credunt. Putant enim puerum se fallēre (se a puero falli). Multasque oves lupus facile necat.

translatio

LAŽLJIVI DJEČAK. Neki dječak pase stado na livadi. Želi se igrati (da se igra), ali nema drugove. Kako dakle provodi vrijeme? Jako (glasno) viče: ‘Vuk, vuk!’ Zemljoradnici dolaze trkom, ali vuka ne nalaze. Dječak je imao običaj varati (običavao varati, obično varao) zemljoradnike (*sc. po*) dva, tri puta. Naposljetku zaista dolazi vuk. Dječak opet snažno (glasno) viče: ‘Vuk, vuk!’ Zemljoradnici pak ne vjeruju (*sc. dječaku*). Naime, misle da ih dječak opet vara. A vuk lako ubija mnoge ovce. ¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶